

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

A Barcelona, vam gaudir d'unes jornades excel·lents, ens vam trobar amb els col·legues del sector, vam intercanviar idees i vam compartir les darreres tafaneries. Però, què hi vam aprendre?

El motiu principal de l'AES09 era celebrar una reunió del sector en un moment d'agitació econòmica, de caiguda de les xifres de públic, de competència creixent per part d'altres formes d'oci, de lluita contra una demografia canviant (que incorpora un públic jove amb poc o cap interès per simplement *veure* actuacions) i de cerca de respostes. Com s'aconsegueix que el públic torni a visitar-nos? Com podem atreure els nous públics? I, independentment de l'actuació sobre l'escenari, com es fa per millorar el local, per fer-lo més memorable i més convincent que altres espais?

Finalment, del que es tracta és de satisfer el client i de crear aquell ingredient especial i desconegut: el vincle cultural entre un espai de representació i els seus convidats.

La conferència es va inaugurar amb un repàs dels projectes internacionals més destacats.

En la nostra sessió d'obertura, vam estudiar les diferències clau en l'evolució dels locals entre els diversos mercats ja "establerts" (històrics) d'Europa i Austràlia, i els de la Xina. Els nous espais construïts per a la Corporació Danesa de Ràdio i Televisió de Copenhaguen no només s'entenen com a espais per a representacions en directe, sinó com a instal·lacions de "captació de continguts" útils per distribuir continguts de comunicació a múltiples canals d'audiència (TV, satèl·lit, PDA, IPTV, reproducció en temps real, etc.).

DANISH RADIO MUSIKHUSET, Emetent per a una nova audiència
Leif Lønsman, responsable de Música, Danish Broadcast Corporation,
Copenhagen, Dinamarca

Leif Lønsman, cap de la Secció Musical de la Corporació Danesa de Radio i Televisió, va conduir el públic en un recorregut per la Musikhuset (literalment, *casa de música*), que combina els seus quatre espais de representació amb les exigències i les capacitats de la nova era de la radiodifusió digital. El projecte va trigar prop de vuit anys a acabar-se, amb un cost que va triplicar els càlculs originals. Què és el que va fallar? El que és un dels directors de projectes de construcció més famosos del país (que havia aixecat el pont nacional d'Oresund, d'acord amb el temps i el pressupost inicials) va admetre que els edificis destinats a espectacles artístics suposaven un repte molt diferent: "Al cap i a la fi, els ponts no són democràtics, no es queixen i mai no canvien d'opinió". Però Lønsman no era a la conferència per aturar-se en el passat sinó més aviat pel contrari. Volia dirigir la seva mirada al futur i a les oportunitats que aquests nous espais de difusió i de representació *digitals* podien oferir a les orquestres, artistes i convidats de la Ràdio Danesa, per al gaudi del públic de Dinamarca. Només alguns mesos després de ser inaugurats, els espais de la MusikHuset s'usen constantment

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

per a assajos i representacions, amb la qual cosa es crea un contingut molt valuós per a l'ens difusor i els seus diversos canals de difusió actuals (i futurs). En l'era d'Internet, en la qual el "contingut és el rei", la inversió d'un ens difusor en un espai de representació (i de captació de continguts) esdevé el pas més lògic.

MELBOURNE RECITAL CENTRE

Una nova llar per a les actuacions més destacades d' Austràlia

Andrew Nicol, director - consultoria acústica i teatral, Arup, Austràlia

A Melbourne, la nova sala per a recitals musicals exigia uns rigorosos nivells d'execució acústica (per tal d'igualar-se a les millors sales de concerts del món), i els seus enginyers van ser capaços d'aïllar tota la sala del soroll extern del carrer i del trànsit dels tramvies. Pot resultar sorprenent que "la sala més silenciosa del món" hagi esdevingut un dels destins de moda del centre de Melbourne per a la gent jove, i que atregui tot un públic nou cap a la música clàssica. Els edificis de Copenhagen i Melbourne, que van trigar, tots dos, vuit anys a passar de la idea inicial a la nit de la inauguració, es van comparar amb el ritme frenètic de les promocions esportives i d'entreteniment de la Xina, la nova frontera per als espais d'espectacles. En dos anys, es van construir nous estadis per a concerts, partits de bàsquet i altres esdeveniments d'oci en tots els principals mercats metropolitans.

Un enfocament més tradicional és el que va adoptar el Melbourne Recital Centre, segons ens va descriure Andrew Nicol, d'Arup Australia. Conegut com "la nova llar per a les millors representacions d' Austràlia", les instruccions del client sobre aquest espai eren crear un local amb una acústica que igualés (o, fins i tot, superés) la de les millors sales de concerts del món. Aquest nou allotjament és un regal de la filantropa local (i mare del magnat de la televisió i els mitjans de comunicació Rupert Murdoch), Dama Elisabeth Murdoch. Previst per ser inaugurat en la data del seu 100è aniversari, la sala que duu el seu nom es va dissenyar per igualar l'acústica de la Philharmonie de Berlín, la Musikverein, etc. Això comportava tot un repte, però si, a més, es tenien en compte els omnipresents (sorollosos i vibrants) tramvies de Melbourne, aviat es van comprendre les exigències reals del projecte, que, altra vegada, va trigar vuit anys a passar de la idea inicial a la nit de la inauguració! Però l'equip del projecte ha aconseguit crear una sala extraordinàriament silenciosa que, tot i que va ser dissenyada per satisfer les demandes d'una dona centenària aficionada a la música clàssica, ha esdevingut el "lloc de moda de trobada" de la gent jove de Melbourne. Els seus dos concerts diaris cada nit i la programació especial dels diumenges estan atraient un públic entusiasta i variat a aquest nou espai construït sota els valors "tradicionals".

LA CONSTRUCCIÓ DEL MERCAT DE L'ENTRETENIMENT DEL DEMÀ

Nous palaus d'arts, entreteniment i esports a Pequín, Xangai i altres macrociutats xineses.

David Manica, director, Manica Architecture, EUA

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

Els xinesos no tenen cap fixació per recuperar formes arquitectòniques del passat i estan desitjosos d'acceptar la construcció d'edificis de caire futurista. D'altra banda, el creixent interès pel bàsquet està fomentant la promoció de nous estadis, que cada vegada més esdevenen l'eix d'uns superplanejaments que inclouen edificis esportius, artístics i culturals. A l'Exposició Universal del 2010 de Xangai, s'hi presentaran alguns conceptes nous en destinacions per a visitants.

A l'agenda de David Manica no hi apareix la construcció d'un local tranquil. El president de Manica Architecture ha aconseguit una sèrie de contractes per dissenyar nous estadis esportius i d'oci a la Xina i ens va mostrar els treballs realitzats fins ara dins el mercat més poblat del planeta. Amb el suport d'AEG i l'Associació Nacional de Bàsquet, aquests estadis han estat pensats per esdevenir espais sorollosos, bulliciosos i palpitants per a múltiples tipus d'entreteniment en els mercats clau de les metròpolis del país. El primer estadi de tipus americà es va construir per als Jocs Olímpics de Pequín, i està rebent molt més ús després dels Jocs que el famós Niu d'Ocell, o que el cub d'aigua que tants titulars va acaparar. Manica va arribar tard al projecte, però se li va encarregar de transformar la proposta original (que, de fet, només era un "gimnàs" elegant) en una instal·lació esportiva i d'oci sota els millors estàndards americans. En aquests moments, s'estan construint els estadis de Shanghai (per a l'Exposició Universal del 2010) i Canton, i un dels objectius a llarg termini és unificar dotze estadis d'aquest tipus en una mena de lliga xinesa de bàsquet a l'estil NBA (tot i que això encara trigarà uns quants anys). Mentrestant, la seva programació principal seran els concerts. Manica va explicar que els projectes d'aquests estadis s'estaven fent per la via ràpida, adreçats a un públic xinès jove, amb ganes d'iniciatives d'oci, i previstos per als propers dos anys. I la seva empresa ja havia aconseguit presentar, en vuit setmanes, una sèrie completa de plànols de construcció sobre un dels dissenys. "Jo no recomanaria una programació així", comenta, "però amb això es demostra com poden ser d'exigents els clients xinesos quan realment volen alguna cosa". I els seus clients xinesos no tenen cap intenció d'utilitzar formes tradicionals.

SITUAR EL CLIENT ENTRE EL PÚBLIC

Els nostres clients han agafat el control total i ara estableixen les estratègies publicitàries; una publicitat intel·ligent farà que siguin ells els qui facin augmentar el vostre públic

Rosita Wolfe, cap de màrqueting i comunicacions, National Concert Hall, Irlanda

Des d'Irlanda, Rosita Wolfe, del National Concert Hall de Dublín ens va recordar a tots que, finalment, nosaltres formem part del negoci de consum d'oci i que, si no oferim un bon servei al client, l'únic que podem esperar és que caiguin encara més les xifres d'assistència de públic. Quan la competència per acaparar la despesa en oci del públic és tan forta, una errada, fins i tot en els detalls més petits, pot tenir enormes repercussions sobre les xifres de visitants. Independentment de l'actuació a l'escenari, uns lavabos bruts, un seient poc confortable o un cafè fred repercutiran negativament

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

en l'experiència del client. Si oferim un servei de poca qualitat, els clients no tornaran a visitar-nos.

REGENERACIÓ i TRANSFORMACIÓ

Com les indústries creatives poden redefinir el sector de les arts i l'entreteniment en paisatges urbans per impulsar el desenvolupament econòmic

Nick Ewbank, director general, Creative Foundation (Folkestone), Regne Unit

En la presentació sobre la Wexford Opera House (el guardonat edifici nou per al Wexford Festival), es va posar l'accent sobre la importància dels esdeveniments artístics i culturals per a les petites comunitats. Durant 50 anys, aquest festival ha fet les delícies dels incondicionals de l'òpera internacional i ha situat en el mapa cultural mundial aquesta petita localitat del sud d'Irlanda, de 18.000 habitants. La importància del festival per a l'economia local va ser un factor clau a l'hora de garantir el finançament per substituir el seu apreciat teatre (ja deteriorat) per una instal·lació operística de primera línia. El resultat final ha estat un edifici que aconsegueix harmonitzar amb els estrets i antics carrers d'aquesta localitat pesquera i que ha generat noves oportunitats per a les arts, l'entreteniment i la cultura, en benefici de tota la població i no només dels visitants del seu festival internacional.

IMPLICACIONS DE PROGRAMACIÓ PER A NOUS PÚBLICS

El públic envelleix, cada vegada hi ha menys mecenes i la filantropia és més escassa: el 2009 es viurà la "tempesta perfecta" en el sector dels recintes per a les arts i l'entreteniment

David I. Taylor, líder, sector de les arts escèniques del continent americà, Arup, EUA

Aconseguir que els clients s'impliquin en les instal·lacions artístiques i culturals va ser un altre dels temes tractats per David Taylor, cap del sector de les arts interpretatives a l'Amèrica del Nord de l'empresa líder en assessoria Arup. La seva franquesa a l'hora d'expressar les seves opinions va generar un bon debat sobre on s'esvaïen els límits entre la participació del públic i la puresa artística. Els dies en què les actuacions es feien "amb vestits de gala i interpretant durant hores sota una llum blanca" ja han passat a la història, va afirmar Taylor. El públic de nova generació ja no vol només assistir a un espectacle, sinó que espera participar i implicar-se en les arts i la cultura. Taylor va explorar el camí cap a aquest canvi que ha emprès el Hummingbird Centre de Toronto, que va perdre els seus dos inquilins principals, l'òpera i el ballet, a favor d'un nou edifici. Aquest nou edifici, renovat i reprogramat sota el nom de Sony Centre for the Media Arts, està preparat amb tot tipus de tecnologia, pantalles i mitjans de comunicació interactius, dissenyats per implicar-hi la pròxima generació de visitants culturals.

IMATGE DIGITAL, ARQUITECTURA I DISSENY D'EXPERIÈNCIES

Tecnologia i tècniques per atreure el públic i fer que repeteixi

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

Bill Groener, president i director d'operacions, Tim Hunter Design LLC, Nova York, EUA

(...)

Introducció a aquest recinte emblemàtic i les seves activitats, a càrrec dels seus principals executius. Aquesta breu sessió introductòria de la visita aprofundeix en: a) l'explotació, amb Rosa Garicano, directora general de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música de Barcelona, i b) el disseny, amb el cèlebre arquitecte català Oscar Tusquets, dissenyador del Petit Palau i del projecte de la nova plaça. Torn obert de preguntes abans de la visita.

Aleshores va arribar el torn perquè el Palau de la Música de Barcelona expliqués les seves actuacions.

Rosa Garicano, directora general de la Fundació Orfeó Català, va explicar com es gestiona una entitat històrica que té tres organismes al darrera, com es coordinen una propietat privada amb un consorci públic, i com funciona la Fundació privada Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, quins continguts s'ofereixen per diferents públics, i quines altres accions té en aquest edifici únic Patrimoni de la Humanitat.

Va estar acompanyada pel reconegut arquitecte català Oscar Tusquets, qui va comentar com aquesta instal·lació centenària es va transformar, en dues fases clau, per poder oferir unes noves sales preparades per al públic del segle XXI. Es tracta d'un repte familiar per a molts edificis antics d'espectacles, que, pel fet de ser-ho, han quedat envoltats per la urbanització del centre de la ciutat i resten "sense sortides", incapaços d'expandir-se en altura o amplada. A Barcelona, la solució era expandir-se cap avall: gairebé 40 metres per sota del nivell del carrer per proporcionar al Palau de la Música un segon espai d'actuacions i unes millors instal·lacions per als visitants. Un recorregut per l'excel·lent edifici, seguit d'una actuació exclusiva per part del Cor de Cambra van servir per demostrar als representants internacionals la importància d'aquest edifici per a la gent de Catalunya i la manera com el seu equip directiu s'està adaptant als reptes actuals per tal de mantenir aquesta rellevància durant cent anys més.

Ron Austin, director executiu, Lincoln Center Development Project Inc, Nova York, EUA

Supervisar el programa de reurbanització del Lincoln Centre de Nova York, que ha costat 1.200 milions de dòlars, és el repte al qual es va haver d'enfrontar Ron Austin. L'orador principal del segon dia va rebre mostres de comprensió per part del públic quan va explicar que tenia "460 caps" (és a dir, els membres de la Junta) a més de "cinc milions de crítics" (la xifra de visitants dels 22 espais del complex i les 5.000 actuacions anuals). L'enorme despesa de capital per al Lincoln Centre no pretén en

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

realitat oferir més espais d'actuació, ni tan sols més seients, sinó que la intenció és "obrir el campus i reparar i renovar" unes instal·lacions que ja tenen cinquanta anys i que allotgen dotze circumscripcions i inclouen més de 18.000 seients. Anualment, el Lincoln Centre genera més de 1.500 milions de dòlars de beneficis per a la ciutat de Nova York. Segons Austin, calia dur a terme aquestes obres si es volia que "l'associació entre aquest espai i la ciutat" continués funcionant uns altres cinquanta anys. La reconstrucció de la infraestructura, inclòs el seu gegantí sostre de gespa real, i la cobertura de cinc dècades de retard en el seu manteniment suposaran una feina de quatre anys, que està previst que acabi per a les celebracions del 50è aniversari del Lincoln Centre de l'any 2010. Els nous parcs, espais públics i zones de reunió són l'element clau de la programació de les obres. Per a Austin, la "satisfacció cultural" únicament es produirà si la gent no només assisteix a les actuacions sinó que també s'hi reuneix, hi debat i hi interactua.

EL RECINTE SENSE PAPER JA ÉS UNA REALITAT

Acabi amb les entrades de paper, els diners en metàl·lic i altres complicacions, i substitueixi'ls per un accés integrat, CRM i targeta de pagament

Daniel Gidney, director general, Ricoh Arena, Regne Unit

La tecnologia i el medi ambient també eren punts forts de l'agenda. Al Regne Unit ja funcionen els primers espais preparats per a l'ús de targeta: es tracta de fer servir una targeta intel·ligent com a entrada, comprovant del pàrquing i, fins i tot, com a moneder electrònic. En evolucions futures, els espais integraran més serveis al client dins de targetes de "tot inclòs" o d'usuari i, fins i tot, directament al telèfon mòbil.

AVALUACIÓ COMPARATIVA DEL RENDIMENT DELS CENTRES PER A LES ARTS I L'ENTRETENIMENT

Comprendre els conceptes, les eines i els avantatges de mesurar el rendiment. Aquesta sessió explorarà les iniciatives d'avaluació comparativa que es duen a terme

Steven A. Wolff (assessor certificat en administració d'empreses), director, AMS Planning & Research, EUA

L'assessor nord-americà Steven Wolff preveia un concepte d'auditoris del futur en què hi hauria un edifici intel·ligent plenament vinculat als convidats que hi anessin arribant: aquest edifici calcularia per endavant i per a cada actuació, la càrrega d'energia, els requisits de càtering i, fins i tot, les necessitats de transport públic. Com a resultat, hi hauria menys malbaratament, més aprofitament i s'obtindria un edifici més "sostenible".

COST ENERGÈTIC / ESTRATÈGIES D'ESTALVI

Estratègies per als edificis destinats a allotjar arts escèniques i l'impacte sobre els espais escènics de la Directiva europea sobre eficiència energètica dels edificis (EPBD)

Ian Smith, soci, Max Gordham Consulting Engineers, Regne Unit

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009
3-4 de Març, Petit Palau.
CONCLUSIONS

Per suposat, totes aquestes tecnologies requereixen més energia i el doctor Ian Smyth, assessor en energia del sector teatral, va destacar la confusió actual en la legislació europea que cobreix la qüestió de l'aprofitament de l'energia en els edificis. Vist que el seu propi vol a Barcelona havia generat 0,5 tones de CO₂, mentre que els teatres londinencs actualment en generen 50.000 en tot un any, se li va preguntar per què s'havien de preocupar els teatres per temes de reducció d'energia i de medi ambient. Òbviament, la resposta no rau en l'impacte directe d'aquests edificis sinó en el seu paper dins la societat. Segons Smyth, el sector artístic i cultural havia d'anar al capdavant en aquestes qüestions, ja que "com a edificis públics de referència havien de demostrar amb exemples quina era la millor manera d'estalviar energia i reduir els costos i els impactes mediambientals".

REFORMA DEL GRAND THEATRE DE LEEDS, SEU DE L'OPERA NORTH
Teatres històrics i consideracions comercials sobre programes de rehabilitació
Tim Leach, director d'arquitectes, BDP, Regne Unit

(...)

RECONVERSIÓ DE L'EMBLEMÀTIC RECINTE IRLANDÈS THE POINT EN EL O₂ DUBLIN

D'estació de ferrocarril a teatre, òpera, saló de congressos i, actualment, recinte de primer ordre per a actuacions musicals en directe.

Mike Adamson, director general, The O₂ Dublin, Irlanda, i Damon Lavelle, director associat, HOK, Sport+Venue+Event, Regne Unit

A la conferència també es va repassar el nombre d'espais que s'estaven reurbanitzant, redissenyant i, fins i tot, reconstruint per satisfer les exigències futures del públic i dels artistes. A Dublín, l'històric magatzem ferroviari Point es va convertir en un estadi en els anys noranta, un dels primers a allotjar els U2 i altres artistes irlandesos. En els darrers dos anys, l'antiga nau ferroviària ha estat reconfigurada i ha esdevingut un "amfiteatre per a concerts" amb un estadi semicircular únic per a acollir un públic assegut amb un angle de 150°, i amb una línia de visió molt propera (cap seient no està a més de 60 metres del frontal de l'escenari). Inspirat en el disseny de les instal·lacions esportives i dels antics teatres romans, el nou espai es va inaugurar sota unes crítiques entusiasmades al desembre del 2008. S'ha definit l'execució acústica del nou local com a "màgica" i els aficionats a la música pop hi poden gaudir dels millors serveis que han tingut mai. Dissenyat en el seu moment per a concerts de rock, l'estadi i la proximitat dels seus seients atreuen ara actes tan diversos com actuacions del Cirque du Soleil i, fins i tot, de lluita lliure i de *cage-fighting*.

ARQUITECTURA I ACÚSTICA - LA MESCLA CREATIVA

PALAU DE LA MÚSICA

BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009

3-4 de Març, Petit Palau.

CONCLUSIONS

Presentació dels reptes i les ensenyances apreses en alguns dels dissenys dels darrers centres, incloent-hi la nova Guangzhou Opera House (dissenyada per Zaha Hadid) i la nova Philharmonie de París (per l'Atelier Jean Nouvel)
Christopher Day, cofundador, Marshall Day Acoustics, Nova Zelanda, i Peter Fearnside, director executiu, Marshall Day Acoustics Pty Ltd, Austràlia

L'arquitectura té un paper destacat en els espais de representacions, però si l'acústica no és prou bona, l'espai pot quedar sentenciat. Així ens ho advertia l'assessor acústic Peter Fearnside. Va aportar exemples de la seva feina a París (en la nova Philharmonie de París, dissenyada per Jean Nouvel) i en la nova Òpera de Guangzhou a la Xina (la primera de les instal·lacions per a actuacions artístiques dissenyada per Zaha Hadid que es durà realment a terme!). Ambdós locals se serveixen de l'arquitectura d'autor per tal d'atreure el públic i "destacar entre la multitud". Però, si l'arquitecte no treballa estretament amb un tècnic en acústica, els dissenys més atrevits poden anar de la mà dels sons més desastrosos. Per sort, a tots dos projectes, els estudis d'arquitectes estaven disposats a escoltar els experts en acústica i molts dels acabats i dels espais interns es van transformar per tal de poder oferir també un "so d'autor" que estigués a l'altura de les ambicions arquitectòniques.

Visió de les tendències globals del públic i dels factors claus de l'entreteniment en directe. Col·loqui amb la participació de:

Michael Lynch, director general, Southbank Centre/Royal Festival Hall, Londres, Regne Unit

Joan Francesc Marco, director general del Gran Teatre del Liceu (teatre de l'òpera de Barcelona)

Nick Dodds, director executiu, Festival Events International, Regne Unit

(...)

Clara Millet, directora internacional, Palau de la Música de Barcelona

Després d'un audiovisual emotiu que va donar idea de la dimensió del projecte d'Internacionalització del Palau de la Música, la impulsora i desenvolupadora d'aquest projecte va explicar a l'audiència que el Palau acaba de celebrar el seu Centenari: que Cent anys és molt per tot el que han fet des del naixement del Palau, però molt poc per tot el que els resta per fer per projectar-se a nivell internacional. Va explicar que volen encomanar al món l'energia que transmet aquesta obra creada per la societat civil catalana: la passió amb què va ser aixecada, i l'entusiasme que li ha permès de sobreviure i evolucionar durant 100 anys. Avui el Palau s'obre a les músiques, les arts, les llengües, les cultures i els països, perquè les emocions no tenen fronteres, va dir Millet. Però només el Palau surt al món, sinó que també volen que el món entri al Palau, i ho fan obrint les portes de les seves sales modernistes i dels espais centenaris a la celebració d'events, concursos, concerts, exposicions i altres actes musicals i culturals

PALAU DE LA MÚSICA
BARCELONA

Departament Internacional

AUDITORIA & PERFORMING ARTS CENTRES EXECUTIVE SUMMIT 2009
3-4 de Març, Petit Palau.
CONCLUSIONS

d'interès i difusió internacional. Defineix tot això només com el principi, molt esperançador i il·lusionant.

Seguidament, per tancar el congrés, es va passar un breu vídeo de presentació de la ciutat de Barcelona, per despedir als delegats amb un darrer bon record.